

AVRUPA TÜRK-İSLAM BİRLİĞİ

Union der Türkisch - Islamischen Kulturvereine in Europa e.V.
Union of Turkish - Islamic Cultural Associations in Europe

Köln, 26 Mart 2026

Teşkilat içi bilgilendirme

ATIB Genişletilmiş Yönetim Kurulu'na, Bölge ve Dernek Başkanlıklarına

ATIB'in Almanya Müslümanlar Konseyi (ZMD) tarafından suçlanmaları ile ilgili bilgilendirme

Muhterem Yönetim Kurulu lerimiz,

Muhterem Başkanlarımız,

ATIB Yönetim Kurulu, işbu yazı ile bölge ve dernek başkanlarını, eyalet teşkilatlarını ve genişletilmiş yönetim kurulunu, Almanya Müslümanları Merkez Konseyi (ZMD) ile ilişkilerimizde vuku bulan son hadiseler hakkında bilgilendirmeyi zarurî addetmektedir. Söz konusu bildirin kaleme alınmasına vesile olan husus, ZMD Federal Yönetim Kurulu'nun 21 Mart 2026 tarihli yazısıdır; bu yazı ile ATIB'in üyeliği askıya alınmış ve ihraç süreci resmen ilan edilmiştir. ATIB bünyesindeki bütün bölge ve dernek ve teşkilatların, meselenin hakikat ve hukuk boyutları hakkında tam ve sağlıklı bir biçimde bilgilendirilmeye hakkı vardır.

I. ATIB'in İslâmî Hüviyeti ve Medeni Toplum İçindeki Temelleri

ATIB, 1987 yılında ZMD'nin kurucu üyesi sıfatıyla teşkil edilmiş olup 25'i aşkın bölge ve dernek ve 10.000'den fazla üye ve sempatizan ile Merkez Konsey bünyesindeki en büyük münferit üye teşkilat konumundadır. Teşkilatımızın temel belgeleri – “ATIB İlkeleri ve Temel Gayesi” ile “ATIB Kriterleri” – kuruluşundan bu yana bağlayıcı biçimde şu esasları tesis etmektedir:

- Her türlü ırkçılığın, yabancı düşmanlığının, ayrımcılığın ve terörün kararlılıkla reddedilmesi
- Köken, mezhep veya ten rengi gözetilmeksizin her insanın haysiyetine saygı gösterilmesi
- Türkiye'de ve Avrupa'da her türlü siyasi parti ve hareketten teşkilâtî bağımsızlığın muhafaza edilmesi
- Bütün faaliyetlerin İslâmî esaslara, emr-i bil'-ma'rûf ve nehy-i ani'l-münker ilkelerine bağlı kılınması

Bu prensipler, herhangi bir konjonktüre bağlı olarak değil; teşkilatımızın kuruluş ruhundan neşet etmiştir. Yaklaşık kırk yıldır teşkilat faaliyetlerinin normatif zeminini oluşturmaktadır. Kur'ân-ı Kerîm bizlere şöyle buyurmaktadır:

“Ey insanlar! Biz sizi bir erkekle bir dişi den yaratmış; birbirinizi tanıyasınız diye sizi kavimler ve kabileler hâlinde düzenledik. Allah katında en değerli olanınız O'ndan en çok korkunuzdur.” (el-Hucurât, 49:13)

“Biz Âdemoğullarını hakikaten şerefli kıldık.” (el-İsrâ, 17:70)

Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem), Vedâ Hutbesi'nde şöyle buyurmuşlardır: “Arabın Arap olmayana, Arap olmayanın Araba, beyazın siyaha, siyahın beyaza hiçbir üstünlüğü yoktur; üstünlük ancak takvâ ile dir.” (Müsned-i Ahmed)

ZMD'nin kurucu üyesi ve en büyük münferit teşkilatı sıfatıyla ATIB, birliğe hususi bir surette bağlıdır: köken ve etnik ayırım gözetilmeksizin Almanya Müslümanlarının birliğinin tesisi, kendimizi vakfettiğimiz hayatî bir vazifedir.

İslâmî esaslarla ideolojik bağdaşmazlık iddiasının sürdürülebilmesi için, ATIB'e ait ve söz konusu ilkelere aykırı somut kararların, programların ya da resmî tutumların açıkça ortaya konulması gerekmektedir. Federal Yönetim Kurulu'nun yazısı bu mahiyette hiçbir hususa yer vermemektedir.

Bu noktada şunu açıkça kaydetmek gerekmektedir: ZMD Federal Teşkilatı'nın asıl niyeti, ATIB'e atfedilen insanlık dışı ve ırkçı temelli sözde “ideolojik konumlanma” meselesinde değil; bilakis teşkilat içi aksaklıkları ve şahsî menfaatleri örtbas etme gayretinde saklıdır.

AVRUPA TÜRK-İSLAM BİRLİĞİ

Union der Türkisch - Islamischen Kulturvereine in Europa e.V.
Union of Turkish - Islamic Cultural Associations in Europe

II. ZMD Bünyesinde Aydınlatılması Gereken Meseleler

ATIB bölge ve dernekleri ve eyalet teşkilatlarının bilgisine arz edilmek üzere, ATIB aleyhine sürdürülen işlemlerden bağımsız olarak dahilî tetkik ve değerlendirme gerektiren belgelenmiş hadiseler aşağıda takdim edilmektedir.

a) Bir Eyalet Teşkilatıyla İlgili Hadiseler

ZMD Hessen Eyalet Teşkilatı, Federal Yönetim Kurulu'nca – bilhassa Genel Başkan eliyle – aşağıdaki tedbirlerin tatbik edildiğini müstenidat ile belgelemiştir:

- Eyalet teşkilatının bilişim sistemi yönetici yetkilerinin geri alınması ve elektronik posta erişimlerinin engellenmesi.
- Yetkili organların herhangi bir kararı olmaksızın eyalet teşkilatı malî kaynaklarının dondurulması.
- Beyan edilen maksada göre eyalet yönetim kurulu içinde fikir ayrılıkları çıkarmak amacıyla muhalif eyalet yönetim kurulu üyeleriyle temas kurulması.
- Herhangi bir tüzük hükmüne dayanılmaksızın iletişim gruplarında seçilmiş eyalet başkanının “görevden alınacağı” kamuoyuna ilan edilmesi.

Söz konusu tedbirler, hiçbir hukukî dayanak beyan edilmeksizin tatbik edilmiştir.

b) Başkanın Şahsî Menfaat Bağları

Görevdeki başkan, aynı zamanda “Mouatana” derneği ile ZMD faaliyetleri alanında iştigal eden özel bir danışmanlık şirketiyle kurumsal bağlantısını sürdürmektedir. Alenen erişilebilir kaynaklarca tespit edilen olası çıkar çatışmaları ile ZMD'nin şahsî menfaatler uğruna istismarına ilişkin soruşturma talebinden yıllardır kasten kaçınılmaktadır.

c) ZMD'nin Yapısal ve Malî Durumu

ZMD'nin herhangi bir bürosu mevcut değildir; dernek siciline kayıtlı adres bir posta kutusundan ibarettir. Kadrolu personel bulunmamaktadır. Yıllık gelir yaklaşık 600.000 EUR'dan yaklaşık 30.000 EUR'a gerilemiştir. Bu gelişme, teşkilatlara bugüne değin hiçbir suretle izah edilmemiştir.

d) ZMD Teşkilat Adının Yabancı İlişkiler Tesisinde Kullanılması

Yetkili teşkilat organlarından herhangi bir karar alınmaksızın ve kuruluşlar haberdar edilmeksizin ZMD teşkilat adının yabancı kurumlarla gerçekleştirilen seyahat, temas ve iş birliklerinde kullanıldığına dair belgelenmiş deliller mevcuttur. Üstelik, kuruluş amacına ve üyelerin çıkarlarına aykırı olan siyasi araçsallaştırma dahi yaşanmıştır.

III. Meşruiyet: Federal Yönetim Kurulu'nun Sicil Hukuku ve Yargı Açısından Durumu

Meselenin özündeki asıl soru şudur: Fiilî ZMD Federal Yönetim Kurulu, II. maddede zikredilen amaç dışı faaliyetlere ve bir üye kuruluşun ihracına karar verme hususunda dernek hukuku açısından yetkiye sahip midir? Bu konudaki mevcut olgular, bugüne kadar hem üyelerden hem de kamuoyundan gizlenmiştir:

1. Köln Asliye Mahkemesi, 16 Şubat 2025 tarihli seçimlerden çıkan yönetim kurulunun tescilini reddetmiştir; bu resmî bir ret kararıdır, müzakereye açık bir mesele değildir. Bilgimiz dahilinde, üyelerce açılmış ve başta Şubat 2025 Temsilciler Meclisi'nden çıkan seçim ve kararları yüksek başarı ihtimaliyle itiraz konusu yapan iki dava hâlen sürmektedir.
2. 18 Eylül 2022 tarihli Temsilciler Meclisi seçimleri, mahkeme kararıyla kesin olarak geçersiz ilân edilmiştir. Bu seçimlere dayanılarak gerçekleştirilen tüm atamalar ve alınan tüm kararlar hukukî dayanaktan yoksundur.
3. Dernek siciline münhasıran 2016 yılı yönetim kurulu kayıtlıdır. Dokuz yılı aşkın bir süredir herhangi bir yönetim kurulu değişikliği sicil hukuku açısından tescil ettirilememiştir.

Federal Almanya Kanunu'nun 67. maddesi uyarınca dernek siciline tescil beyan edici nitelikte olup kurucu değildir. Usulüne uygun seçilmiş bir yönetim kurulu tescil olmaksızın dahi geçerli işlem yapabilir. Ancak mevcut vaziyet bu ölçütten farklıdır: Görevdeki yönetim kurulunun seçim dayanağı mahkeme kararıyla ortadan kaldırılmış; sicil mahkemesi tescili açıkça reddetmiştir. Hukukî ihtilaf sürmektedir. Bu şartlar altında alınan kararların – askıya alma ve ihraç talebi dahil – bağlayıcılık iddiasında bulunup bulunamayacağı meselesi, esasa ilişkin herhangi bir müzakereden önce Genl Kurul'da bir ön mesele olarak karara bağlanmalıdır.

IV. Federal Yönetim Kurulu'nun Muhakemesi Üzerine: Metodolojik İtirazlar

AVRUPA TÜRK-İSLAM BİRLİĞİ

Union der Türkisch - Islamischen Kulturvereine in Europa e.V.
Union of Turkish - Islamic Cultural Associations in Europe

Federal Yönetim Kurulu'nun yazılarında başvurduğu muhakeme mantığı, Müslüman bölge ve dernek bütününe zarar veren bir araçlar manzumesine müracaat etmektedir: toplu itham, irtibat suçu, soy sorumluluğu ve bireysel tetkik yapılmaksızın ideolojik yaftalama.

ZMD Federal Teşkilatı, ATIB'in yeni seçilmiş yönetim kuruluyla hiçbir temasa geçmemiştir. İftar programına yapılan davet cevapsız bırakılmıştır. Yönetim kurulu üyesi sıfatıyla kayıtlı eski Genel Sekreter Özlem Başöz seçim sonrası görevinin sona ermesinin ardından her türlü temas girişiminden kaçınmıştır. Bu süreçte Özlem hanım, ATIB temsilcisi sıfatıyla ZMD'deki görevden alınmaktan kaçınarak, altı yıl boyunca yönetim kurulunda görev aldığı ATIB'den ayrıldığını bir basın açıklaması ile duyurmuştur. Bu basın açıklaması dahilinde ATIB'e ve yeni seçilen yönetime iftiralarda bulunmuş, kendisinin teşkilatımızın fikriyatı ve değerleri ile hiç bir zaman bağdaşmadığını belirtmiştir. Sayın Başöz, söz konusu görev süresinin son dört yılında Genel Sekreterlik görevini ifa etmiş olup ATIB'in bu dönemdeki yönelimi ve faaliyetlerinden şahsen mesuldür. ATIB aleyhine yöneltilen anayasal ithamlar, bu dönemde yeterli bir hesap sorma sürecinin işletilmemesi ve meseleyi aydınlatacak tedbirlerin alınmaması nedeniyle ATIB aleyhine derinleşmiştir. Vaktinden önce yapılan seçimler de esaslı olarak bu gelişmeye dayanmaktadır.

Öte yandan ZMD, kuruluş amacı itibarıyla bir Müslüman çatı teşkilatı olmasına rağmen, İslâmî kuruluşlara yönelik eleştiri ve saldırıları ile toplumda tanınan eleştirmenlerin başvurduğu mekanizmaların ve söylemlerin aynısını kendi kurucu üyesine tatbik etmektedir. Bu ilişki krizinin, İslâmî teşkilatlarını toptan şüphe altında tutan sesleri güçlendirmesi kaçınılmazdır.

Üçüncü şahısların bireysel eylemlerinden, kurumsal bağlayıcılık ispat edilmeksizin, bir tüzel kişinin ideolojik yönelimine ilişkin sonuçlar çıkarma metodolojisi; dernek hukukunun geçerli bir ihraç prosedüründen beklediği standartları karşılamamaktadır.

V. Hukukî Tedbirler

ATIB, ZMD üyeliğinin devam edip etmeyeceğinden bağımsız olarak ZMD Federal Yönetim Kurulu'nun bazı üyelerinin davranışlarının cezaî sorumluluk doğurup doğurmadığını incelemektedir.

Bu kapsamda;

- teşkilat kaynaklarının kullanımı ve gelir düşüşle ilgili olarak StGB'nin 266. maddesi uyarınca güveni kötüye kullanmak
- hukukî dayanaktan yoksun biçimde ZMD bölge teşkilatının malî kaynaklarına el konma
- ve aynı bölge teşkilatının altyapı erişimlerini (Email, WhatsApp) kesmesi fiillerine ilişkin zorlama suçlamaları incelenmektedir.

İnceleme sonuçları zamanı geldiğinde yetkili mercilere arz edilecektir.

VI. Bu Bildirinin İslâmî Temeli

İşbu bildiri, bölge ve dernek önderlerine sunulan samimî bir Nasîhat olarak kaleme alınmıştır. Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuşlardır: "Din nasihattir." Kime karşı olduğu sorulunca da şöyle cevap vermişlerdir: "Allah'a, Kitabı'na, Resûlü'ne, Müslümanların idarecilerine ve Müslüman toplumuna karşı." (Sahîh-i Müslim)

Kur'ân-ı Kerîm, eylemden önce haberin teyit edilmesini emretmektedir:

"Ey iman edenler! Eğer bir fâsık size bir haber getirirse bilmeyerek bir topluluğa zarar verip de yaptığınıza pişman olmamak için o haberi iyice araştırın." (el-Hucurât, 49:6)

Cenâb-ı Hak masuma iftira konusunda şöyle buyurmaktadır:

"Her kim bir hata veya günah işler de onu bir günahsızaya yüklerse iftira ve apaçık bir günah yüklenmiş olur." (en-Nisâ, 4:112)

Emanet ve adalete riayet hususunda şöyle buyurmaktadır:

"Allah size, emanetleri ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğinizde adalette hükmetmenizi emreder." (en-Nisâ, 4:58)

Ve doğruluk hususunda şöyle buyurmaktadır:

AVRUPA TÜRK-İSLAM BİRLİĞİ

Union der Türkisch - Islamischen Kulturvereine in Europa e.V.
Union of Turkish - Islamic Cultural Associations in Europe

“Doğruluğu elden bırakmayınız; zira doğruluk iyiliğe, iyilik de Cennet’e götürür.” (Sahîh-i Buhârî)

Bu esaslar bütün taraflar için geçerlidir ve arz edilen hadiselerin değerlendirileceği ölçütü teşkil etmektedir.

VII. ATIB'in Kendi Sorumluluğu

ATIB, önceki yönetim kurulunun teşkilatın ZMD içindeki menfaatlerini gereken kararlılık ve doğrulukla temsil etmekte kusurlu davrandığını tespit etmektedir. Teşkilat yönetimindeki bilinen eksiklikler yalnızca ele alınmamakla kalmamış; bilakis bunlara ortak olunmuştur.

Yeni seçilen ATIB Yönetim Kurulu, Ocak 2026'daki erken seçimlerde görevi devraldığından itibaren ZMD'deki teşkilat çalışmalarına ilişkin dahilî bir inceleme başlatmıştır. ATIB bu vesileyle şunu kaydetmektedir: ZMD Federal Yönetim Kurulu'nun mevcut tutumu seçim dönemine müsadif olarak başlamış ve yeni yönetim kurulunun kamuoyunca bilinmesinin ardından hız kazanmıştır.

VIII. ATIB'in Tutumu ve Bundan Sonraki Yol Haritası

ATIB, seçim dayanağı mahkeme kararıyla geçersiz ilân edilmiş ve tescili sicil mahkemesince reddedilmiş bir yönetim kurulu tarafından yürütülen ihraç prosedürünün ATIB üzerinde bağlayıcı herhangi bir hüküm doğurmadığını tespit etmektedir.

Kurucu ve en büyük münferit teşkilat sıfatıyla ATIB, mevcut teşkilat yönetimi döneminde nereye geldiğini kayıt altına almaktadır. Üyeliğin devam ettirilmesi ya da sona erdirilmesi konusundaki karar; tüm ilgili hususların titizlikle tetkik edilmesinin ve genişletilmiş yönetim kurulunun usulüne uygun bir kararının ardından ATIB tarafından alınacaktır. Dernek hukukundan doğan tüm seçenekler – usulüne uygun çekilme dahil – söz konusu karara kadar açık tutulmaktadır.

IX. Esaslı Hususların Özeti

1. ATIB, 1987 yılından bu yana temel belgelerinde İslâmî bir zemine sahip bulunmakta; tüzüğü ve bağlı bölge ve dernek teşkilatlarının günlük faaliyetleri çerçevesinde ırkçılığı, ayrımcılığı ve her türlü aşırılıkçılığı reddetmektedir. Aksini iddia eden beyanlar belgelenmiş bir dayanaktan yoksundur.
2. ZMD bünyesinde belgelenmiş yapısal eksiklikler mevcuttur: büro yokluğu, personelsizlik, gelirin yaklaşık 600.000 EUR'dan yaklaşık 30.000 EUR'a gerilemesi ve eyalet teşkilatlarına yönelik hukuken dayanaksız uygulamalar. Bu hadiseler bugüne kadar ilgili camiayla paylaşılmamıştır.
3. Federal Yönetim Kurulu, hukuken sarsılmış bir temelde hareket etmektedir: 2022 seçimleri geçersiz ilân edilmiş, 2025 kararları hükümsüz sayılmış, sicil mahkemesi tescili reddetmiştir. Sicilde münhasıran 2016 yılı yönetim kurulu kayıtlıdır.
4. İhraç talebinin muhakemesi, kurumsal kanıt sunulmaksızın irtibat isnadına dayanmaktadır.
5. Cezaî mahiyet taşıyan hususlar incelenmekte olup sonuçlar yetkili mercilere iletilecektir.
6. ATIB, yönetim kurulunu yenilemiş, dahilî bir inceleme başlatmış ve sorumluluğunu şeffaf bir biçimde üstlenmiştir.
7. ATIB, hâlihazırda sürdürülen prosedürü geçerli saymamakta ve ZMD'deki liğın seyrini genişletilmiş yönetim kurulunun usulüne uygun bir kararıyla tayin edecektir. Bütün seçenekler açık bulundurulmaktadır.

ATIB Yönetim Kurulu, işbu hususları bölge ve derneklere ve eyalet teşkilatlarına arz etmekte ve bilgilerine sunmaktadır. Her türlü soru ve görüş Merkez Yönetim Kurulu'na her zaman iletilebilir. ATIB, bundan sonraki gelişmeleri değerli yöneticilerimiz ile paylaşacaktır.

Saygı, selâm ve muhabbetle,

Kamuran Dönmez

Genel Sekreter